

ІМЕННИК

Дата _____

Клас _____

Урок 27. ІМЕННИК ЯК ЧАСТИНА МОВИ. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Мета: актуалізувати знання учнів про іменник, його значення, граматичні ознаки; розвивати вміння знаходити іменник у тексті серед інших частин мови; виховувати пізнавальний інтерес.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ (див. додатковий матеріал до уроку на с. 3)

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ ТА МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні ми пригадаємо, що нам відомо про іменник; розширимо свої знання про лексичне значення іменника.

IV. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Колективна робота над вправою 97 (с. 48)

Виразне читання вірша

— Які з іменників належать до істот, а які — до неістот?

— Запишіть їх у дві колонки.

(*Хто?*) донечко, котик.

(*Що?*) ранком, вікно, ганку, сніг, очі, вуха, іній, трамвайчик.

— Наведіть власні приклади.

2. Вибіркове списування (вправа 98, с. 48)

- Читання тексту, з'ясування значень невідомих слів.

— Про кого йдеться в тексті?

— Куди любив ходити Томаш?

— За чим він спостерігав?

— З якою метою він це робив?

- Вибіркове списування за завданням підручника.

— Що ви знаєте про правопис власних іменників?

— До назви кожної країни пишіть назву її столиці. (*Чехія — Прага, Словаччина — Братислава, Польща — Варшава, Франція — Париж, Болгарія — Софія.*)

3. Робота в парах. Ознайомлення з теоретичним матеріалом (с. 49)

Учні читають правило і ставлять одне одному запитання за його змістом.

— Наведіть власні приклади іменників.

— Що у науці про мову називають предметом?

Підказка. Читай уважно додатковий теоретичний матеріал на с. 49 унизу сторінки.

4. Гра «Хто швидше?»

— До кожної групи доберіть по 3–4 іменники.

Дівчата:

Назви явищ природи: ...

Перелітні птахи: ...

Хлопці:

Назви знарядь праці: ...

Свійські тварини: ...

5. Фізкультхвилинка

VI. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ОТРИМАНИХ ЗНАНЬ

1. Уточнення предметності іменника

— Наведіть приклади іменників, що означають назви предметів, які можна побачити, почути, до яких можна доторкнутися.

— А які іменники означають те, про що можна лише подумати? (*Радість, сум, сміливість, біль, холод, любов*)

— Яке питання можна поставити до цих іменників? (*Що?*)

Висновок. До іменників належать слова, які мають абстрактне значення і відповідають на питання *що?*.

2. Робота за вправою 99 (с. 49)

- Читання іменників «ланцюжком».

- Випишування іменників за групами.

(*Назви конкретних предметів: телефон, сніг, дерево, книжка, кілометр.*

Почуття: сум, біль, радість, жаль, плач.

Назви простору: височінь, безмежність, широчінь.)

3. Словникова робота

Кк клі кло кт кре кілометр

Кілометр — це тисяча метрів.

— Утворіть словосполучення з числівниками 7, 4, 1, 90.

— Поясніть, як ви розумієте значення слова *телефон*.

— Поясніть, коли так кажуть.

Зіпсований телефон

довго говорити по телефону.

Висіти на телефоні

неправдиві повідомлення.

— У чому полягає різниця між предметом і словом?

— Порівняйте характеристику предмета *телефон* та характеристику слова, яке називає цей предмет.

Висновок. Коли ми даємо характеристику предмету, то розповідаємо про його форму, розміри, матеріал, з якого він виготовлений, яке має призначення.

Коли ми даємо характеристику слову, то розповідаємо про кількість звуків і букв у слові, до якої частини мови належить це слово, які граматичні ознаки (*рід, число, відмінок, член речення*) має.

VI. ПІДСУМОК УРОКУ

— Яку частину мови пригадали на уроці?

— Що називається іменником?

— Як поділяються іменники за значенням?

— З якою метою предметіві надається власна назва?

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вправа 100 (с. 49); вивчити правило (с. 49).

ДОДАТОК ДО УРОКУ

1. Перевірка домашнього завдання (вправа 96, с. 47)

- Назвіть у списаних абзацах іменники, прикметники, дієслова.
- На які питання вони відповідають?
- Які антоніми ви дібрали до запропонованих слів? (Зачинені — відчинені, коротку — довгу, тьмяну — блискучу)

2. Гра «Допоможи Незнайкові»

- Виправте помилки і запишіть слова правильно.

Диржава, щодено, гвентівка, тимпература, допобачення, гиктар, гардероп.

3. Бесіда

- З чого складається наше мовлення? (З речень)
- З чого складаються речення?
- Як групуються слова у мові? За якими ознаками?
- Які частини мови вам відомі?
- Яку роль у мовленні виконує кожна із них?
- Наведіть приклади слів, що належать до відомих вам частин мови.